

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

XII. De Ecclesiasticis Censuris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Qui sibi mortem inferunt, habentur similes illi qui impotentem moriuntur. h. d.

Novissime sciendum est pro his, qui quocunque prae-textu voluntarie ferro, vel veneno, vel suspensio, vel quolibet modo sibi mortem inferunt, nullam in oblatione faciendam esse commemorationem, & Ecclesiastica eis debere carere sepultura, non aliter atque illos, qui pro suis sceleribus impotentem moriuntur.

DE INIURIIS, ET DAMNO
DATO.
TITVLVS XI.

Inferens injuriam & damnum, debet damnum passu satisfacere, nec illum excusari ignorantia. h. d.

Mitius a cum his agitur, qui in pugna vel rixa aliquem lapide, vel pugno percusserint. Si enim ille mortuus non fuerit, sed in lecto jacuerit, vel operas exercere fuerit impeditus, qui percusserit, & opera ejus, & impensas b immodicas restituet. Et generaliter, si culpa e tua datum est damnum, vel injuria irrogata, vel alius irrogantibus opem tulisti, aut hac imperitia tua, sive negligentia evaserunt, jure te super his satisfacere oportebit: nec te excusabit ignorantia, si scire debuisti ex facto tuo injuriam verisimiliter posse contingere, vel jacturam.

Si tuum animal damnum dabit, potest liberari illud dedendo, nisi sit ferum animal & nocere solitum, & non fuerit adhibita debita diligentia. h. d.

Quod a si animalia tua nocuisse proponantur, nihilominus ad satisfactionem teneberis, nisi ea pro noxa dando damnum passis, te ipsum velis liberari: quod tamen ad liberationem non sufficit, si fera fuissent animalia, & quae nocere consueverant, & quam debueras, diligentiam non adhibuisti. Diversum statuitur in eo, qui ut damnum non contingeret, nihil omisit.

Injuria inferuntur in verbis, literis: & poena est arbitraria. h. d.

Inferuntur e autem injuria tribus modis: Re, Verbis, & Literis. Re, ut cum manus inferuntur. Verbis, ut cum convicium dicitur. Literis, ut cum in alterius vituperationem carmen, aut famosus libellus conscribitur: quibus omnibus casibus pro qualitatibus admissi & atrocitate, prudens iudex poenas irrogabit.

Conficiens famosum libellum, & manifestans, pari poena puniuntur. h. d.

EO amplius si quis famosum libellum inveniit, & non statim corruperit, vel combusserit, sed ejus tenorem dolose manifestaverit, quasi author, plectendus erit.

DE ECCLESIASTICIS CENSURIS.
TITVLVS XII.

Posit continuationem precedentium & sequentium. h. d.

Postquam tam primo lib. personarum, quam secundorum Ecclesiasticarum tractatum cum his, quae annexa sunt, summatim complexi fuimus, subinde ad reliquos venientes, iudiciorum tam Civilium, quam Criminalium materiam & seriem explanavimus, delictorum & naturam & poenas breviter perstringentes: cum tam ratione continentiae, quam etiam aliorum excessuum Ecclesiasticis censuris interdum aliquos innovari variis locis admonuerimus, superest nunc ut operis rem imponentes, de ipsis censuris suis & distinctius disteterimus.

Quid veniat appellatione censura Ecclesiastica, quid sit excommunicatione, quid interdictum, quid suspensio. h. d.

Ecclesiastica censura nuncupatio tria regulariter complectitur: scilicet, Excommunicationis, Interdicti,

a C. ex. cod. tit. b In medicis, melius. c C. si. ext. cod. tit. d C. si. quod. ext. eo. tit. e gl. in ver. impura. c. si. ext. eo.

& Suspensionis sententiam. Excommunicatione est a communione exclusio. Interdictum Ecclesiasticum, est a certis sacramentis, & omnibus divinis officiis & sepultura Ecclesiastica facta prohibitio. Suspendio, est inhabilitas quadam ordinum, vel officiorum executionem impediens. Sed ne de omnibus simul tractantes, legentium difficultatem ingeramus, distincte de singulis differemus, ac primum de Excommunicatione.

DE SENTENTIA EXCOMMUNICATIONIS.
TITVLVS XIII.

Minor excommunicatio a percipiente sacramentum, Minor etiam a fidelium communione separata. h. d.

Excommunicationum duae sunt species, minor scilicet, & major. Minor est, per quam qui a sacramentorum participatione conscientia, vel licentia arcetur. Major est, per quam quis non solum a sacramentorum excluditur percipiente, verum etiam a communione fidelium, quae ab omni actu legitimo legitur, ac dividit: & haec alio nomine, a Anathema appellatur.

Excommunicationum alia sunt lata sententia, alia ferenda lata sententia est, cum quis sine facto iudicis a jure excommunicatur. h. d.

Verus excommunicationum alia Canonis, alia ab abscis. Canonis est, quae quis ab ipso solum Clerico absque iudicis ministerio innodatur, quae etiam sine vocabulo lata sententia excommunicatio nuncupatur. Scitendum est enim complures esse casus, in quibus adeo quis delinquere existimatur, ut nulla expectata iudicis pronuntiatione ipso jure excommunicationis vinculo rodetur: quod quidem, quanquam innumeralibus prope exemplis declarari possit, unius tamen casum probatione contenti erimus.

Qui Deo dicatos homines corporaliter offendunt, eosdem excommunicatione lata sententia, a qua non possunt absolvi, nisi per Papam. h. d.

Si quis igitur b in clericis, regulares, monachos profanos, vel novitios, vel conversos, violentas & impudicas manus injecerit, ipso jure Canonis incurrit excommunicationem, quae praeter quam a Romano Pontifice, vel ejus de latere legato c, a quoquam absolvi non poterit.

Complices inferentium manus violentas clericis, pari poena cum inferentibus puniuntur. h. d.

Ed si manus quis violentas non inferent, inferenti tamen vel author, vel fautor, vel adjuvator fuerit, aut factum ratum habuerit, pari poena illum plectendum Catholica sanxit auctoritas, eos etiam delinquentibus favore interpretata, qui cum possunt, manibus Clerici delincenti obviare.

Detinens, vel ducens clericum in vincula, incurrit excommunicationem lata sententia, nisi faciat de voluntate ipsius praesentem. h. d.

Interdum etiam nullam corporis actionem clericis quis intulerit, excommunicationis tamen poenam non evadet: ut puta d, si laicus in publica, vel privata ecclesia illos detinuerit, vel in vincula coniecerit, nisi fuerit id de mandato faciat praetatorum, quorum illi fuerit jurisdictioni subiecti: tunc enim citra excommunicationis metum, & capere clericos, & ad iudicium violenter detinere licet poterunt: cum hoc non ipsi, sed illi quorum auctoritate hoc faciunt, agere videantur, cum tamen non amplius eorum se extendat violentia, quam delictum clericorum exigit.

a Can. si. q. 6. b Canon dicitur. ext. cod. c Ca. ad. neutram. ext. cod. d Ca. nuper a nobis. ext. cod. tit.

